

دار الفنون

ادبیات فارسی و عربی و منطق و فلسفه و تاریخ و جغرافیا و ادبیات

فلسفه ، اجتماعیات ، تاریخ ، جغرافیا ، ادبیات

ایکی آبدہ بر نشر اولنور

مندرجات :

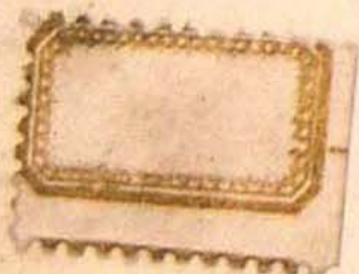
- قنالی زاده علی چلبی [فرید]
 قیچاق تورکجه سنه دائر [نجیب عاصم]
 « صدراب » لحدی [وحید]
 بشر و طبیعت [فائق صبری]
 عبرانی لسانک انکشافنه عربجه نک معاونتی [آورام غلانی]

ترجمہ فسمی

- قیمت حکملری ، شأنیت حکملری [أمیل دورقائم] [نجم الدین صادق]
 تاریخده اصول [غابریل مونو] [کاظم شناسی]

استانبول — مطبعه عامره

۱۳۳۲

تاریخچه اصول

« نه نستیتو » اعضا سندن و « قوله ژ دو فرانس » معاملرندن

غابریل مونو

[اوچونجی صاییدن مابعد]

۲. — ترکیب

تاریخی انسا و تاریخی نعیم

انتقاد تاریخی و بوکا مربوط اولان علوم معاونه ، متبعلرینه حقیقه علمی طرق [Procédés] ایله چالیشه بیلملری و مثبت ، متحقق نتایج واصل اوله بیلملری امکاتی بخش ایله مک کی بر خصوصیت عرض ایدر . فقط الیه ایدیلن بو نتیجه لر ، ماضی به عطف نگاه ایدن کیمسه نك روحنی احاطه ایتمش اولان تجسسی تطمین ایتمکدن اوزا قدر . بو نتیجه لرک بر معادن موزه سنده کی معدن مجموعه [Collection] سندن ، و یا خود نباتات قولکسیونندن فضله بر قیمتی یوقدر . بشر ، طبیعتک هیئت مجموعه سنی بیلیمک و میخانیزما [Mécanisme] سنی ، حیاتنک ، انکشافک قوانینی ، میخانیزماسنی آکلامق ایچون حادثات طبیعی یی تتبع ایدر ؛ تاریخ ی ده ، ممکن ایسه جمعیت حیاتنک هیئت عمومی سیله شرائطنی و ، قانونلرینی دکلسه ده ، هیچ اولمازسه انکشاف بشریتک بویوک خطلرینی بیلیمک ایچون تتبع ایدر . علوم طبیعی ده ، حادثات طبیعی نك منشأ و انکشافنی ایضاح ایله مک ایجاب ایتدکده ، فرضیه ، تخیل و انفسی استدلاله یر واردر ؛ حادثات طبیعی نك تاریخ نده ، بره رک ، بر یانار طانمک ، حیوانی و نباتی نوعک تاریخنده عرضی [Accidentel] و ایضاح ایدلمه مش بر قسم واردر . فقط علوم طبیعی نك موضوعنی تشکیل ایدن حادثه لرک هر شیدن اول و اکثریت اعتباریله دائمی [Permanent] اولملری ولایتیر اسباب ، قوا [Forces] و قوانینک تحت تأثیرنده تکرار ایله ملری حسیله متبادیاً مشاهده و مراقبه ایدیه بیلیر ؛ بو حادثه لرک تلقین ایله دکلری فرضیه لرده کیتدکجه اتقان قازانمقده و واقع لرک هیئت عمومی سنی

ایضاح ایده بیله جک بر اهمیت کسب ایله مکده در؛ هر حالده بو فرضیه لر قابل تحقیق اولان و هر کسجه مظهر قبول اولمش بولنان واقعه لره مستند بر مناقشه یه تابع طوتیله بیایر. حادثاتک تاریخ ی، قابلیت تحولی علوم طبیعییه تتبعاتنده آنجق تالی بر موقع اشغال ایدر لر.

بشریتک تتبعنده ایسه هر شی تاریخ در؛ حال بیله تاریخ در، زیر ابو «حال» مشاهده اثناسنده «ماضی» اولویر مشدر. شویله بر مطالعه در میان وادعا ایدیله بیایر: بشریتک، تتبعنده هر شی تاریخ اولدینی ایچون عرضی [Accidental] و هر شی، عرضی اولدینی ایچون، ایضاح سر در؛ وبالتاليجه، تاریخی حادثه لرك منشائی وانکشافی حقنده سویله بیله جک نه وارسه فرضیه محضه، تخیل، انفسی استدلال، و غیر قابل اثبات نتیجه لردن بشقه بر شی دکدر.

حالبوکه بو مطالعه وارد دکدر. تاریخی حادثه لرك، طبیعی حادثه لر کبی، علل و آناردن مرکب غیر قابل انحلال [Indissoluble] بر کل تشکیل ایتدیکنی؛ بواسباب آراسنده، دیکر لرندن دها عظیم و دها دواملی قوت و قدرتی حائر اسباب موجود اولدینی بیلیورز. بوندن ماعدا بیلیورز که تاریخی تفرعاتی اکثریا غیر متحقق و قابل اعتراض اولمقله برابر اساسلی واقعه لر و تاریخی تکاملک مختلف آناتک اوصاف عمومیه سی، بونلری تعریف و قیمتلرینی مناقشه ایده بیلیمک امکاتی تأمین ایده جک صورتده تعین ایدیلمشدر. شبهه سز که حادثات تاریخییه یی آفاقی [Objective] شأنتلرنده آکلایه بیلیمک طبیعی حادثه لری آکلامقدن دها مشکدر؛ مع مافیه کوردک که انتقاد سایه سنده بو حادثه لرك بر چوغنی تثبیت ایله مک ممکن اولدینی کبی بعض وثیقه لر حد ذاتنده، مثلاً قانونلر، اقتصادی احصائیات، بالذات تاریخی واقعه لردن و حتی تکامل بشری یی آکلایه بیلیمک ایچون بیلیمسی لازمکن واقعه لردن معدوددر.

تاریخی انتقاد بزه تأمین ایتدیکی وثیقه لرك یالکز درجه صحت [Authenticité] و یقین [Certitude] نی تعینه چالیشمش و فقط بونلرك نه قیمتنی ونده علل و آثار سلسله سی داخلنده کی نسبی موقعلرینی تعین ایله مه مشدر. ایشته بو تصنیف، جمع، تنظیم و ترکیب ایشی تاریخی اصل اثر [œuvre] ی اولان «انشای تاریخی» یی تشکیل ایدر. بر دورک ویلاعلی التعین بر مجموعه واقعات [Groupe de faits] ک تاریخی؛ آنجق واقعه لر جمع و تنظیم و بو واقعه لرك صورت ظهور وانکشافنی آکلاته جق و معین بر تاریخده [Date] کی

احوالدن مؤخر بر تاریخچه اولکیلره مشابه ویا اولاردن فرقلی احوالک نسل ظهور ایدیه کلدیکی کورستره جک واقعات متقابل نسبت تبعیت [Rapports de Dépendance] لرنده عرض ایدیه کی وقت موجود عد ایدیه بیلیر. بوایشده مورخ ایکی نوع مشکلات قارشیسنده قالیر: بر طرفدن مورخ ماضینک بزه ترک ایتش اولدینی واقعاتک کافه سنی آکلاتمغی فکرندن کچیره مز؛ بو واقعات آراسنده یالکیز تکامل تاریخینک آکلاشیله بیلیمسی ایچون بر اهمیت حائر اولانلری تفریق ایلامک مجبوریتنده در؛ بوندن ماعداء مورخه معلوم اولان سلسله واقعاتده بر طاقم بوشاقلر موجوددر؛ مورخک، بو تکاملی لایقيله آکلاته بیلیمک ایچون، منبعلرنده کی بوشاقلری استدلال [Raisonnement] ایله تلافی ایله میسی ایجاب ایدر. بواکی عملیه نک نه درجه داعی مشکلات اولدینی و مطلق قواعد تطبیق ایتمه نک امکانشز بولندینی آشکاردر؛ بوندن بشقه بو عمایه لرده مورخک انتقادی فراسته، قدرت، تفکر و تخیل کی ذهنتده ماضینک خیالی ترسیم ایدن انفسی اوصافه بویوک بریر براقیله مشدر. مورخک مسکوت عنه براقه جنی واقعه لری بیله تابع بولندینی اساسلی واقعه لری انتخابدن اول معلوم اولان بوتون واقعه لری کوزدن کچیر میسی ایجاب ایدر؛ ایکنجی درجه ده کلن بوتون واقعه لری بو اساسلی واقعه لر اطرافنده جمع ایدر. مورخ، تخیل بر استدلال منطقی ایله منابعک بوشلغی تلافی ایدلمک ایجاب ایدکده، مثبت و محقق واقعه لری کوز اوکنده بولندیر مق، بو واقعه لره یاپدینی علاوه لری حقیقی ماهیتنی ادراک ایله مک ویا لکیز لزوملی اولان علاوه لری یایمق و بومثبت و متحقق واقعه لری یاپه جنی علاوه لرله اصلا تغیر ایله مه مک مجبوریتلری قارشیسنده بولنور. مورخ بر دورک، بر شخصک ویا بر جمعیتک، ویا خود خصوصی بر نوع واقعاتک (اقتصادی، حقوقی، اجتماعی، سیاسی، دینی، صناعی، ادبی الخ...) تاریخلرندن برینی نقل ایدیه بیله جکندن واقعاتک جمعی کیفیتی مختلف نقاط نظره کوره یاپیله بیلیر. مورخک ایشی انتخاب ایدیه جکی واقعاتک نوعنه و دور تاریخیه کوره نسبة قولای اولدینی کی المزدده موجود وثائق صحیحه سایه سنده بو ساحه ده ضایت متین نتیجه لر الیه ایدیه بیله جکدر؛ ازمنه قدیمه ویا قرون وسطی تاریخ اقتصادی استدلال و تخیل ساحه سنده مساعی عظیمه استلزام ایلدیکی کی بونده آنجق مشکوک نتیجه لر الیه ایدیه بیلیر.

صورت عمومیه ده مورخک مساعیسی حیات بشریتی تشکیل ایله ین ایکی نوع واقعه لر اوزرنده جریان ایدر: افعال بشریه کی مادی واقعه لر؛ وانسانلرک تفکرات، احساسات، اعتقادات و احتراصاتی کی معنوی واقعه لر. بو واقعه لرده، یوقاریده کوردیکمز

وجهله، یا آز چوق صادق وای معلومات المَش شاهد لر ویا خودده آثار دن معدود اولان ویا انسال سالفه نك افکار و احتیاسات نك بلا واسطه افاده سی مقامنده بولان آبدلر (هر نوع محرار، مبانى و یا اشیا) واسطه سیله بزه معلوم اولور. تاریخ بر طاقم یک بحث [Monographie] لره آریله بیله جکی کبی، آرزو ایدلدیکی تقدیرده، مادی واقعه لرله معنوی واقعه لر ی یکدیگر ندن تفریق ایدرک بشریتك فاعلیت مادیه و معنویه سی تجلیاتندن (محاربه، سیاسیات، صنعت، دین الخ...) هر برنی آری آری نظر تدقیق و مطالعه یه آلمق قابلد ر. فقط تاریخ، حد ذاتنده نظر اعتباره آلدیغی تقدیرده، بوکون بو تجلیاتك هیئت عمومیه سنی کرک آرالرنده کی متقابل نسبتلر و کرک هر بری طرفندن عینی زمانده مدنیتك جریاننه اجرا ایدیلن تأثیر نقاط نظرندن ساحه تبعاتی داخلنه آلیر. مع مافیه جریان حادثاتی تعیین ایدن سبابك کافه سنی یکنظرده احاطه ایده بیلیمك قدر مشکل بر شی یوقدر. تکامل بشری اوزرنده اجرای تأثیر ایدن اسباب نظر مزه متوازیاً اجرای تأثیر ایدن سلسله لر حالنده کورینور لر. مثلاً پارسك مرکزیت اساسنه توفیق حرکت ایدن فرانسه نك پای تختی اولماسنی انتاج ایتیش اولان اسبابی تتبع ایتیمک ایجاب ایلدکده، بوشهرک موقع جغرافیسنی، شرائط اقلیمیه، حیاتیه، زراعیه، تجاریه و صناعیه سنی والحاصل پارس منطقه سنی شمالی فرانسه نك خلاصه سی و مرکزی قیلان شرائطی، وبوندن صوکرده پارس خلقنك وصف ممیزینی، قرالیرک سیاستنی، کلیسانك، مکتبلرک تأثیراتنی الخ... کبی یکدیگر ندن آری اولان و فقط آرالرنده صیقی برارتباط ایله تسلسل ایدن و فرانسز مرکزیتی ایله پارسك اورپاده کی موقع ممتازندن عبارت اولان نتیجه مشترک یه دو عرو کیدن واقعات سلسله لرینی نظراً اعتباره آلمق ایجاب ایدر.

انشای تاریخیده، واقعاتك جمعی امرنده تصادف ایدیلن دیگر بر مشکل ده مورخك عینی زمانده ایکی شیئی نظر اعتباره آلمق مجبوریتنده بولمنسندن ایلری کلیور. مورخ عینی زمانده هم «عموم» [Le général] ی و هم ده «خاص» [Le particulier] ی، فورنو Cournot نك تعبیری وجهله «اسباب اساسیه» و «اسباب عارضیه» یی و لا قومب Lacombe ك افاده سنه نظر آده «مؤسسه» ایله «عرض» ی، مدنیتك جریان عمومیسنی تنظیم ایدن ایجابات جغرافییه، اجتماعیه، سیاسییه و اقتصادییه ایله هر دورک هیئت اجتماعییه سنه، مدنیتنه، تاریخنه خاص اولان شکل وحالی ویرن عرض [Accident] لری (عرض Accident کلمه سی یرینه بر

چوق سو تفهملره سببیت ویرن **تصارف** کې غیر عقلی Irrationnel برکله یی قوللانیق دوغری دکدر) نظر اعتباره آلمغه مجبوردر. حقلی اوله رق دنیلدی که یالکیز «عموم» بیانمکه و حفظ ایدیلکه لایقدر و آنجق «خاص» ک تاریخ یی اوله بیلیر. فی الحقیقه تاریخک و وظیفه سی هر دورده، هر مملکتده، هر ملتده «خاص» و «فردی» [Individuel] اوله رق نه وارسه اونی قید ایله مکدر؛ مع مافیه بو «خاص» و «فردی» اولان شی آنجق جمعیتک حرکت عمومیه سنه و تکامل بشریتک عناصر اساسیه سنه ربط ایدلدیکی تقدیرده موجب استفاده اوله بیلیر. مثلاً «فه اودالیه» تشکیلاتی، مختلف دورلرده مختلف مملکتلرده عینی جنسدن اولان شرائط اجتماعیه نک تأثیریه وجوده کلشدر. اشوشرائط متشابهه و عمومیه یی قید ایتمکه اکتفا ایدلسه بلکه اجتماعی بر تتبع یا پلش اولور. فقط بو تاریخ اوله ماز. واقعا تاریخک وظیفه سی بو شرائط عمومیه یی قید و اشارت ایلکدر، فقط تاریخ عینی زمانده بو شرائطک ژاپونیا، هندستانده، بیزانس ایمپراطورلغده و اوروپای غربینک سائر مملکتلرنده نه کې مختلف شکللرده تجلی ایتش اولدیغنی سویلمکله ده مکفدر.

مقایسه یه مستند اولان اصول سایه سنده درکه اسباب و شرائط عمومیه ایله خصوصی «عرض» [Accident] لک حدودینی لایقیله تعین ایده بیلیر. بو اصولی Cité Antique نام اثرنده بویوک جسارتله و بلکه ده شایان تنقید بر طرزده استعمال ایتش اولان فوستل دو قولانتر Fustel de Coulanges، مؤخرأ بو اصولک علیهنده بولنش و عرض ایلدیکی تهلکه لری ذکر و تعداد ایله مشدر. واقعا بو اصول باطل و آداتیجی استمثال [Assimilation] لره، عندی تعریفلره سببیت ویره بیلیر، فقط نقل محض [Narration pure] دن حقیقه رق مدنیتک مختلف حاللرینی برآز کنیش بر نقطه نظره کوره ملاحظه ایتک ایسته یین بر مورخ مقایسه اصولی [Méthode comparative] نی استعمالدن واز کچه مز.

شو حالده تاریخک انشای ترکیبسی عینی زمانده یاپیلان تعمیم [généralisation] و تعبیر جائز ایسه، تخصیص [Particularisation] دن مرکبدر. «تخصیص» ده ده آریجه بر ترکیب عملیه سی موجوددر، زیرا بو تخصیص کیفیتی، آنجق هیئت عمومیه نک وصف خاصنی تشکیل ایدن خطوط و واقعات اساسیه یی انتقادی تمیز سایه سنده و هیئت عمومیه یه واضح بر نظر عطف ایله مک صورتیه انتخاب ایتمکه اجرا ایدیلیر. دقیق بر تحلیل مستند اولمادجه جدی عد ایدیله مه یین «تعمیم» ه کلنجه، بونک بوش و واهی اولدیغنی و غیر عجیح بر چوق

تفرعات مجموعه سنک نتیجه باطله سندن بشقه برشی اولمادیغنی ادعا ایله مک دوغری دکلدر.
 تاریخده کی عمومیت [généralité] لر اکثریا، اساسلرینی تشکیل ایدن تفرعاتدن زیاده،
 حقیقت و یقین احتوا ایدرلر؛ بو ملاحظه یکنظرده غربب کبی کورونورسه ده تمامیه
 وارددر. کوزمز، کوردیکی بر بنا، بر منظره حقنده - بونلرک ابعادی تمامیه اولچمه دن
 عوارض زمینی اوزون اوزادی یه تدقیق اتمه دن - نصل بر فکر صحیح ایدینه بیایورسه ؛
 بر انسانی - بوتون افعالی تحایل اتمه دن، بو افعالک بوتون سائقلرینی آکلامه دن - نصل
 طانیه بیایور ایسه ک؛ تاریخده ده، واقعه لرک هیئت مجموعه سندن - بو واقعه لر حقنده کی
 معلوم اتمزده خطا موجود اولسه دخی - ظهور ایدن عمومی بر حقیقت وارددر. انتقادی
 ملکه [Esprit critique] یه مالک اولان بر مورخک نظرنده بو خطالر تراکم ایده جک یرده
 یکدیگری اکیال ایدر؛ زیرا مورخ بو خطالری، کندیسنه متین برقاج استناد نقطه سی تأمین
 ویکدیگری تعقیب ایدن حادثات تاریخیه ویا مدنیتر سلسله لری میانه ادخال ایتمک صورتیه
 عمومی نظر و ملاحظه لری متادیا تصحیح ایدر.

اساساً اونو تماملیدرکه تاریخی ترکیب، علمی ترکیب ویا قانونلر کبی، آنجق معلوم
 اولان واقعه لری تنظیم وایضاح ایدن و تحریات جدیده ایچون نقطه حرکت خدمتی کورن
 و تحریاتک استقامتی تعین ایله یین، ذهنک بر طاقم کوروشلرندن بشقه برشی دکلدر. تاریخی
 ترکیب، بر طریق تصنیف [Procédé de classification] اولدیغی کبی عینی زمانده واسطه
 کشف در. تاریخده، علوم فیزیقیه و طبیعی ده اولدیغی کبی، «تعمیم» لر تفحص و تحری ایچون
 برر واسطه در؛ استخراجی اصول [Méthode déductive] تاریخده عینی زمانده، کشفیات
 اصولی در و نا تمام بر هیئت واقعات حقنده تحریات ایله اشتغال ایدنلره بر مدت رهبرلک ایتدکن
 ویکی تحلیللر احضار ایله دکن سوکره تصحیح وحتی ترک ایدیلن بر طاقم فرضیه لر تکلیف
 ایله مش اولان صاحب دهانسانلری شدتله محاکمه ایتمک انصافسزلق اولور.

قیمت مفهومی در موزیه تاریخیه [*]

واقعاتی جمع ایده بیلمک ایچون بونلرک قیمتنی تعین و تقدیر ایله مک ای باب ایدر دیمشدم.
 بو قیمت کلمه سی، مختلف معنالرده تلقی ایدیه کلدیکندن سو تفهملره میدان ویرمه مک

ایچون ایضاح ایدلمکه محتاجدر . تاریخی واقعاتک قیمتندن بحث ایدیلیرکن اکثریا بونلرک احلاقی ویا فلسفی ویا دینی ویا سیاسی ویا خود اجتماعی قیمتلرینک درجه سی مراد اولمشدر . اخلاقیونندن ورجال سیاسیهدن بوکی تقدیراتده بولنق حقنی نزع ایتیهورم ؛ فقطواقعاتک قیمتندن بحث ایدرکن آنجق بو واقعاتک آثار وعلل سلسله سنده کی درجه اهمیتلرینی مراد ایدیورم . کرک فرانسه انقلابی کی قابل تمیز علل عمومیه نک احضار ایتدیکی عمومی بر ماهیتی حائز حادثات کرک بر محاربه [Bataille] نک قازانیلمسی ویا غائب ایدلمسی ، بر رجل [Personnage] ک موت نابهنگامی ویا خود طول عمری کی هیچ اولمازسه ظاهرده جریان تاریخی موقتاً اداره ویا تغیر ایله یں خصوصی و عرضی حادثات اولسون ، تاریخی حادثهلرک جمله سنک قیمتی بر دکلدرد . تاریخی واقعاتی ، علل متقدمه نک نتیجه و خلاصه سی و آثار متأخره نک ده نقطه حرکت و علت فاعلیه [Cause efficiente] سی اولمق حسیله حائز اولدقلری قیمتلرله متناسب بر موقع و انکشافه مظهر قیلمق ایچون انتخاب ایله مه دن تاریخی یازمق امکانشدرد . مورخ واقعاتی ، بونلرله تشکیل ایله دیکی لوحه [Tableau] ده ، کوزه چارپه جق صورتده وضع و قیمتلرینه کوره جمع ایتلیدر . بو تقدیر قیمتک امکاتی اک زیاده انکار ایتمکه میال بولنان مورخلر ، صرف ناقل [Narrateur] قالدقلری حالده دخی ، ینه بو عملیه یی اجرا ایدرلر . بوکی مورخلر ، پک معنیدار اولان ؛ انسانلرک طبیعتی ، واقعاتک اهمیتنی نظر مزده اک زیاده تجلی ایتدیرن واقعاتی ، سوزلری ، افعال ممیزه یی انتخاب ایدرلر ؛ زیرا بوواقعاتک یالکیز اک زیاده کوزه چارپانلرینی انتخاب ایتسه لر اکلندیریحی اوله بیلیرلر فقط مورخ اوله مازلر . شبهه سزکه بو تقدیر قیمت کیفیتی غایت نازک و برچوق خطالره سببیت ویره بیلن بر عملیه دره . ایشته بر عملیه دهاکه بونده ، تطبیق ایدیلن قاعده لر کافی دکلدرد وهر مورخک شخصی هنری بویوک بر ساحه فعالیت بولور وحتی بعضاً برنوع تحدس [Intuition] ، تتبع و تأملک تأمین ایدمه جکی درجه ده اوزاغه سوق ایدر ؛ مع مافیه قیمتلرک تعیننده تقدیر انفسی یه نه قدر یر براقیلیرسه براقیلسین ، مورخ ، دائماً متیقظ بولنق ، مخیله [Imagination] سنی و حساسیت [Sensibilité] نی ضبط و اداره ایله مک ، وظیفه سنک دائماً یکی شی سویله مک دکل بالعکس کندی نقطه نظرینی سلفلرینک نقاط نظریله صورت دائمه ده مقابله و تطبیق ایله مک اولدیغنی خاطر دن چیقارماق مجبوریتنده در .

بو تقدیر قیمت مسئله سی رموزیه تاریخیه [Symbolisme historique] ایله غایت صیقی رابطه یه مالکدر . تاریخده تکامل بشریتک ماهیتنه واقف اولمق ، بر مدنیتک عنصرلرینی آ کلامق ، وظواهر آلتنده بونلری تولید ایدن کیزلی اسباب حقیقیه یی کشف ایله مک آرزوایدیلیرسه تقدیر قیمت عملیه سی کبی رموزیه تاریخیه [Symbolisme historique] یی برطرف ایله مک ممکن اوله ماز . رموزیه [Symbolisme] کلمه سی ، « رومانیتزم » دورنده سؤ استعماله اوغرامش وتصوفی بر معناده تلقی ایدیلش ازلدیغندن بوکون حسن قبوله مظهر اولمایور . حادثات تاریخیه مابعدالطبیعی افکارک رموزی ، تصور الهینک زمان ومکانده محسوس بر صورتده تجلیسی عد ایدیلک ایسته نمشدر . فقط رمز [Symbole] کلمه سی معنای لغویسنده تلقی ایدیلیر وبونده ساده جه روحی بر واقعه نك شکل مادسی کوریلیرسه ، کائناتده وتاریخده هرشیئک رمز اولدیغی قولایجه تسلیم اولنور . بر انسانک یوزی وافعالی مفکره سنک وروحنک رموزیدر . ماضینک آبدات و آثاری ، بونلری وجوده کتیرمش اولان انسانلرک تصورات واحتساساتنک رموزیدر . برسلسله افکاری برسلسله تصاویر ایله افاده ایله مک غایه سنی تعقیب ایتمین وواقعاتی ، احتیاجات ، ارادات ، افکارواحتراصات بشریه نك افاده سی عد ایله مین تاریخ ، پک قورو ، پک قیصه وپک فائده سز بر تاریخدر . اساساً رموزیه تاریخیه [Symbolisme historique] حس ایتدیرلمه ملی وبر طریق ویا اعتیاد مفرط حاله افراغ ایدلمه ملیدر . عکس تقدیرده پک طفلانه حرکت ایدیلش وتاریخده حائز اولدیغی شأیت مشخصه وصف ممیزینی غائب ایدرک قارا کلک بر اوطه ایچنده عکس ایتدیریلن خیالر مثابه سنه اینمش اولور . بر نقطه نظره کوره هرشی رمز [Symbole] در ، زیرا اشیای طبیعتک کافه سنده اودرجه غیرقابل انحلال بر مطابقت واردرکه بر دور ، صناعتک شاه اثرلریله تمیزایدیله بیلدیکی کبی مواد مستعمله نك اذ عادیلریله دخی تجلی ایده بیلیر . طاقه صاحلر [Perruques] اون دردنجی لوئی زماننک نصل بر علامت ممیزه سی ایسه اون دردنجی عصرده قوللانیلان Hennin لرده [یوکسک وکنیش بر نوع قادین سرپوشی] ایلک (والوآ) لرك زمانی ایچون عینی صورتده بر علامت ممیزه مثابه سنده در . مع مافیه احتیاطله استعمال ایدیلدیکی تقدیرده تاریخک اذ صمیمی اقسامنه ایصال ایدن رموزیه [Le Symbolisme] ، سؤ استعمال ایدیلنجه غیر طبیعی حاللرک اذ یوروجیسی اولور .

تاریخچه روحيات

بو تتبعك بدايتنده، تاريخك غايه سی، ممکن اولدیغی قدر، حیات بشریه بی اولدیغی کبی احیا ایله مک اولدیغی سویله مشدک؛ دمین ده دیمشدک که حادثات تاریخیه نك حکایه سنك ده غایه سی مختلف دورلرده یاشامش اولان انسانلرک طرز حیات، طرز تفکر و تحسسلرینی اظهار ایله مکدر. افعال بر طاقم حرکاتدن بشقه بر شی دکلدر. بو حرکات ایسه افاده ایتدکلری حیات درونیه دولایسیله حائر اهمیتدر. تاریخ، معشری روحيات [Psychologie collective] در.

تاریخک غایه وفائده سی پك زیاده مناقشه ایدیلشددر. تاریخ، بر اخلاق، بر سیاست وحتی بر دین مکتبی صورتنده تلقی ایدیلشددر. تاریخک دینی، سیاستی ویا اخلاقی تنویر ایده بیله جکنه قائم؛ فقط بوراده، اصول بحثنده، تاریخک بوکبی تطبیقاتیله مشغول اوله جق دکلز. تاریخک غایه وفائده سی اصل تاریخک خارجنده آرانیلما ملیدر. تاریخ طبعینک غایه سی کره ارضک و بونی تشکیل ایدن هر شیئک حیات مادیه سنی بیلیمک اولدیغی کبی تاریخک ده غایه سی بشریتک حیات مادیه و معنویه سنی بیلیمکدر. نفسک معرفتی [Γνωθι σαυτόν] بشر ایچون شی اساسی اولدیغی دوشونیلیرسه، بر کیسه ایچون، دیگر انسانلری، کرک کچمش زمانک و کرک حالک، بوتون زمان و مملکتلرک انسانلرینی، بوانسانلرک کچیرمش اولدقلری اشکال اجتماعیه بی، یاپمش، دوشونمش و حس ایتمش اولدقلرینی و الحاصل مدنیتک خزینه مشترکه سنه هر بر دورک و هر بر ملتک علاوه ایله دیکی شیئی بیلیمک لزومی حقنده مناقشه ایتکی زائد کوررم. بو معشری روحيات [Psychologie collective] فردی روحياتی پك زیاده تنویر و مفکره مزه، بشریتک نه آرزو ایتدیکنی ونه یاپمش اولدیغی محاکمه ایده بیلیمک امکائی بخش ایدر؛ هر شیئک نسیتینی، اعتقاداتک، اشکال صناعتک، مؤسسه لرک دائمی استحاله لرینی و، عینی زمانده، بو استحاله ک اشکال مختلفه سنی یکدیگرینه ربط ایدن تساند [Solidarité] ی، اساسلی و آتی تبدلاتک امکانشزلغنی کوسترر. بوتیین [Constatation] سایه سنده تواضعی و اعتدالی الیه ایدرز. آرتق اقتدار بشر حقنده مبالغه ایتدیکمز کبی اختلاجی بر صبرسنزله معروض قالمه دن آتینک تجدداتنه چالیشمقله برابر عنعنات ماضیه نك میراثی بر مطاوعت اسارتکارانه دن عاری اوله رق قبول ایدرز.

بوتاریخی نقطه نظر ۱۹ نجی عصرک روحنه او درجه نفوذ ایتش ایدی که بوعصره «عصر تاریخ» دینش و تاریخ، فاعلیت بشریه نك کافه تجلیاتنك — بوتجلیاتی خیالی و غندی بر مفکوره یه ربط ایده جک یرده — تبغنی تأمین ایله یں اصول اوله مدر . دینلرک، فلسفه لرک، ادبیاتک، صنعتک، حقوقک، سیاستک، تاریخی؛ تکامل بشرینک، عاداتک، مدنیتک تاریخ عمومیسيله ارتباط و مناسبت پیدا ایتهدن ممکن اوله ماز .

تاریخده روحیاته بر موقع ویرمک امکانندن شبهه ایدیلش و کندیمری، اطرافزده کیلری طایمق خصوصنده نه درجه دوچار مشکلات اولدیغمز ایلری سورولمشدر . حال بویله ایکن حقلرنده آنجق داغنیق واکثریا متناقض معلوماته مالک اولدیغمز اشخاص ماضیه یی نصل بیلیمک ممکن اولور ؟

افرادک روحیاتی بودرجه عدم یقین ابراز ایدرسه بر ملتک، بر دورک روحیاتی نه درجه عدم یقین تضمن ایدر ! اوت بو حال جداً داعی مشکلاتدر، مع مافیه حائر اهمیت اولانده ایشته انجق بودر . بعض انسانلر واردرکه بیلنملری و آکلاشیلملری کوجدر؛ بعضلری نه، کرک تاریخده و کرک اطرافزده بیلیمک و محاکمه ایتیمک ممکندر . بر لوتر Luther بر مسئله، بر معما حالنده ایسه، بر فالوره Calvin قولایجه قابل تعریفدر . منتقدلرک اک مدقق اولان موسیو لانگلوا Ch. - V. Langlois سن لوینک بر تصویر [Portrait] نی یازمشدر . معشری روحیات تاریخی تعیمیلر کیدر : بر جهتدن معشری [Collectif]، فردی [Individuel] دن دهها قولایجه قابل ادراکدر؛ اکثریا مختلف ملترلرله مختلف دورلرک عاداتیله طرز تصورلرینک آز چوق عینی صورتده آکلاشیلیمسی خصوصنده اتفاق حصوله کلیر . اساساً عادات تاریخنده، آثار ادبیه و صناعیه ده، اعتقادات دینه ده، اساسات حقوقیه ده، عادات اجتماعیه ده بر وثائق مثبتة ساسله سی واردرکه ایشته بومعشری روحیاتک عناصرینی تشکیل ایدر .

مع مافیه شونی ده سویله مک ایجاب ایدرکه تاریخ، ایکی نقطه ده، عظیم مشکلاته تصادف ایدر . کندی حیاتیمری تدقیق ایدیور ایسه ک کورورز که مقدره [Destinée] مز اساس اعتباریله ایکی شیئه معلقدر : بر طرفدن احتیاجاتمره تطابق ایدن و یاخود احتیاجاتمری تعذیب [Contrarier] ایدن احوال و شرائط؛ دیگر طرفدن شخصی سجهیه مز؛ جماعت لرده ده بو حال واقعدر . انسانلرک سجهیه سی، فردی و یاخود معشری [Collectif] سجهیه، بو انسانلرک جمعی مقدره لری اوزرنده اکثریا قطعی اولان بر تأثیر اجرا ایتش اولملیدر .

حالبوکه ، معین بر زمانده افکار واحترافات بشریه یی بیلیمک ممکن ایسه ده ، بالعکس معشری سجیه لری ، علوجناب ویا انایتلرینک ، فعالیت ویا عطاالتلرینک ، غرور ویا تواضعلرینک درجه سنی تعیین و تقدیر ایله منک مشکلدرد . مع مافیه بوتون بوساید غمز شیلرده تاریخک عامللرندن بریسی مندمج بولندیغی حالده بوعاملی تمیز و اخراج ایله مک ایچون بک آزاوغراشلمشدر .

دیگر چتین بر مسئله ده رجال معروفه نك اجرا ایله دکاری تأثیردر . بورجال معروفه زمان و محیطلرینک افاده سیمی ؛ بوزمان و محیطک مدیر [Conducteur] لریمی یوقسه ساده جه ممثلریمیدرلر ؟ بورجال ، تمایلات و اوصاف عمومیه یی یوکسک بر درجه ده و بر طرز بلندده خلاصه ایله دکاری ایچونمی ، یوقسه خاص [Particulier] و متبدع [Original] اوله رق کندیلرینده موجود اولان شیدن دولاییمی بویوکدرلر ؟ بو مسئله مختلف صورتلرده حل ایدیلمشدر . رجال معروفه نك متبدع ، مخترع [Inventif] و مختار [Autonome] تأثیرینه نه قدر یر براقیلرسه براقیلسین ، بورجالی محیط و دورلرینک خارجنده آکلامق قابل اوله مایه جغنی و بورجالک تأثیر ذاتیلرینی آنجق بر بحرانی تعجیل ویا تأخیر ایتمش ، بر حرکتی انحراف ایتدیرمش ، وقایمه خصوصی بررنک ویرمش اولان عارضی اسبابدن بریسی کبی تلقی ایتک قابل اوله بیله جکنی ظن ایدیورم . بشریتک جریان عمومیه یی ایچون بورجال معروفه دن هیچ بریسی مطلق الوجود دکلدرد . بورجال موجود اولماسه یدی بشریتک جریان عمومیه یی ، بعض عارضی [Accidentelles] فرقلرله فقط یینه عینی استقامتده ، بشقه لری طرفندن ادامه ایدیلش بولنه جقدی .

فلسفه تاریخ

شمدی یه قدر سویله دکلمزدن آ کلاشیلورکه تاریخ نظر مزده بشریتک بر ترجمه حالی وروحانی صورتنده تظاهر ایدیور . فقط انسان ، کرک کندی مقدره سنی و کرک بر جزئی بولندیغی بشریتک ذی حیات هیئت عمومیه سنک مقدره سنی تأمل ایله سین ، صرف تاریخی تتبع [Pure étude historique] ی برطاقم نظریات فلسفیه یه تحویل ایدن سؤاللر ایرادندن کندینی منع ایده مز . سبب وجود مز نه در ؟ نره دن کلدک ؟ نصل یاشایورز ؟ نره یه کیدیورز ؟ بوتون بو سبب وجود ، منشأ ، شرائط حیات و عاقبت سؤاللری محقق صورتده ذهن مزه تبادر ایلر . فلسفه تاریخ بونلرک جوابی بولمغه چالیشمشدر .

فلسفہ تاریخ متعدد و یکدیگر نندن فرقلی طرز زلر دہ تعلق ایدیلہ بیلیر۔ بعض مورخ و فیلسوفلر، بشریتک ہیئت عمومیہ موجوداتده اشغال ایتدیکی موقعک نهدن عبارت اولدیغنی، منشأ بشریتک هانکی سبب عالی یه مربوط اولدیغنی وهانکی غایه الهی یه متوجه بولندیغنی آ کلامق وایضاح ایتک ایسته مشلردر۔ بونوع ملاحظه لر دینک، مابعدالطبیعیاتک ویاخود شعرك ساحه سی داخلنده در و اصول تاریخک بونلرده وجه تطبیقی یوقدر۔ فقط عینی سؤاللری حقیقت دنیویه و مشخصه دن آیریلقسزین ایراد ایتک ممکندر۔ قانون مفهومک کنديسنده مندمیج اولان مجرد، عمومی وغیر قابل تحول معنایله برابر یالکز تعاقب ایدن ویکدیگرینه نسبتله دائم فرقلی اولان حادثاتی تتبع ایدن بر علمده قابل تطبیق اوله مایه جنی ایجه آ کلاشیلمقله برابر جمعیت بشریه یی دو غورمش وانکشافک شرائطی تعیین ایله مش اولان عامللری، و بو انکشافک متوجه اولدیغنی غایه یی تمیزه یار دیم ایدن تمایلات عمومیہ یی تعیینه چالیشیلہ بیلیر۔ بشریتک کندي کنديسنی نصل وجوده کتیردیکنی و جمعیت مدنیہ و سیاسیہ اشکالک هانکی لایتغیر ترتیده یکدیگرینی تعقیب ایله دکلرینی تعیینه جهد ایتمش اولان ویفکو Vico ایشته بومسئله یی حل ایتک ایسته مشدر؛ هرردر Herder، اقلیملرک و عقل [Raison] ک، بشری تخیل و حساسیتک جریان مدنیته اولان تأثیرلرینی تخیل ایدرکن؛ هر که ل Hegel («قانت» دن صوکره) تاریخک غایه سی اولان حال مدنی [Etat civilisé] یی وجوده کتیرمک ایچون قضای طبیعت [Fatalité de la nature] دن صیریلان حریت بشریه یی کوستررکن؛ سن سمیوه Saint - Simon، اوکومت قونت Auguste Comte، هربرت سمنر Herbert Spencer حالات ثلثه قانونی تکامل تاریخینک دستوری عد و ۱۸ نجی و ۱۹ نجی عصرلرک اکثر متفکرینی مدنیت فکرینک عینی اولمق اورره قبول ایتدکلری، وقت هپ بو مسئله نک حلنه چالیشمشلردر۔

تاریخک هیئت عمومیہ سنی برطاقم عمومی دستورلر ایچنه آلمق خصوصنه معطوف اولان بوتون بومساعی بوکون بزہ، بوسبوتون خیالی دکلسه ده (زیرا بعض دوغری نقاط نظری ظاهره اخراج ایله مشلردر) هیچ اولمازسه متموج [Flottant] و مبهم کوروندیکی کبی تکامل تاریخی یی حقیقه ایضاح و تنویره مانع اوله جق برچوق استثنآت و تحدیداتی احتوا ایدر۔ تاریخک، یاواش یاواش بوتون مملکت و ملتله یاییلان و بونلره دها چوق ضیا تأمین ایدن و علمله برابر حریت، عدالت و هرکس ایچون سعادت احتیاجنی ده کترین مدنیتی نظر مزده تجلی

ایتدیردیکی شبهه سز اولدیغی ایچون غیر قابل اعتراض بر حقیقت اولان ترقی فکری بیله بر قانونده موجود اولان اتقان [Précision] ایله عرض وجود ایتمکدن وحتی تاریخک تبغنده بزه راهبرک ایله مبدن اوزا قدر؛ زیرا ترقینک جریانی پک غیر منتظم اولدیغی کبی، ترقی مفهومی، اخلاقی، صنعت کبی بعض ساحه لرده، علم ساحه سنده مالک اولدیغی خصیصه [Caractère] دن پک فرقلی بر خصیصه یه مالکدر.

تکامل تاریخینک کافه صفحاتی بشریتک مادی احتیاجلرینک - آجلق، جاذبه جنسیت، وخصوصیله ایجابات اقتصادی - تأثیریه ایضاح ایتمک ایسته مش اولان کارل مارکسی Karl Marx و مادیة تاریخیه [Matérialisme historique] سی طرفدارلرینک دهامشخص ودهامتقن بر نقطه نظر دن واقع اولان سعلریله، چوق زمان ایهال ایدلمش اولان بعض عامللرک، جریان حادثاتک ایضا حنده، موقع مخصوصلرینی ویرمش اولمق حسیله غیر قابل اعتراض بر خدمت ایفا ایدلمش اولدی؛ فقط بو نقطه نظره مربوط قالمش اولانلر، بومادی احتیاجلر طرفدن فعالیت کتیریلن روحی [Psychiques] عامللرک ده بررعلت [Cause] حالنی کسب ایله دیکنی وحتی، جمعیت بشریه نک نه درجه اوائلنه دوغری کیدیلسه، قوای مادیه نک یاننده ویا خارجنده اجرای تأثیر ایدن افکار و احتیاسات کبی روحی قوتلره تصادف ایدلدیکنی پک اونوش اولیورلر. دیگر جهتدن موسیو لامپرهت Lamprecht و سائر، مدت [Durée] ک بر آننده برلشهرک دوردن دوره صورت مادیه ده مظهر استحاله اولان بوتون مادی، اجتماعی و روحی عامللر هیئت مجموعه سنک، کرک وفاق [Accord] و کرک جدال [Lutte] لریله، نه صورتله اجرای تأثیر ایله دیکنی صورت نظریه ده تعیین ایله مک ایسته مشلردر؛ بو کیملر، علم و هنرلرینه رغماً و معشری [Collectif] ویا جمعانی [Collectiviste] تعبیر ایتدکلری نقطه نظرلری دوغری و تاریخده مغلق بر معشری قوتلر کتله سنک تأثیر و عکس تأثیرندن عبارت اولمقله برابر، واهی کله معارضه لری ایچنده غائب اولوب کیدیورلر.

زمانمزمده کی مورخلرک اکثریسی بو قدر بالا پروازانه ترکیلره بردنبه واصل اولمق ایسته ین فلسفه تاریخدن اجتناب ایدرلر؛ بو مورخلر، عینی زمانده فلسفه تاریخ تعبیرینک موجدی اولان *Essai sur les mœurs* مؤلفی کبی، «ازمنه جدیدده بولدیغمز حقائق جزئییه یی ازمنه قدیمه نک خیالاتنه ربط ایتمک ادعا سنده بولنمق سزین»^[۱] حیات جمعیتک اساسی اولان باشلیجه واقعیات، مختلف ملتلرک اوصاف و سجایاسنی وقوت ویا ضعفلرینک،

[۱] Voltaire, mélanges historiques, fragments sur l'histoire, X et XI.

عادات و قوانینده حصوله کلن تبدلاتک علل و اسبابی ظاهره چیقارمقله اکتفا ایدر لر .
اشیا آراسنده کی نسبتلری ، آرالرنده موجود اولان رابطه علیت [Lien de causalité] ی
دها ای آ کلامق امکاتی ویرن عمومی فکر لر فلسفه اسمنه لایق کورونیورلر سه ، فلسفه
تاریخی ، علم تاریخک بر قسم اساسیسی تشکیل ایدر عد ایله مک قابلدر .

فلسفه تاریخ ، هانکی دائمی عناصرک ، دائماً اجرای تأثیر ایدن نه کی مادی و یا معنوی
قوتلرک جمعیات بشریه نک حیاتی تشکیل ایله مکده اولدیغنی و بو قوتلرک ، مختلف اشکال
مدنی حصوله کتیرمک ایچون ، نصل امتزاج ایتدکلرینی تعیین ایتمکله اشتغال ایله دیکنه
ویا خود تنوع حادثاتدن عالمشمول و دائمی اولان شیئی تجریده دکل بالعکس بر دوره
ویا بر مملکته مخصوص اولان و بو دور و یا مملکتی سائرلرندن تمیز ایدن و ایکنجی درجه ده
قالان بر سلسله حادثاتک فوقنده اولان و بونلری اداره ایدن باستلیجه خاص [Particuliers]
و معیندار اوصافی وضع انظار ایله مک خصوصنه توجیه مساعی ایتدیکنه کوره یکدیگرندن
آیری ایکی شکله عرض وجود ایلر . برجهتدن اجتماعی تحریات ، دیگر جهتدن ده اصل
تاریخی تعمیم [Généralisation] لر وار . اجتماعیات ، آنجق بر سلسله تحریات
و تحلیلات تاریخیه ایله شکل ایده بیلیر ، فقط الده ایتدیکی نتیجه لری تاریخک کنهی مقامنده
اولان « حرکت دائمه » [Perpetuum mobile] دن آیرر ؛ اجتماعیات ، شکل ایدنجه
تاریخه قوی و مقاوم بر رشته [Trame] ویرر و تاریخده ایشه بو رشته اوزرینه فردی
حیاته کی نامتناهی تنوعی ایشلر [Broder] و علاوه ایدر ^(۱) . فقط حیاتک بوتنوعنده ،
مفکره بشر حیاتک حرکت و وصف ممیزی آ کلامق ایچون ، تاریخک هیئت عمومیه سنه
نظراً خاص [Particuliers] و مکان [Espace] و مدت [Durée] ک معین بر قسمنه
نسبتله ده عمومی اولان و دیگر برچوق واقع لری تحت حکم و اداره لرنده بولندیران واقعیاتی
تفریق ایله ملیدر . اجتماعیات ، قوه مطلقه [Pouvoir monarchique] نک و یا خود

[۱] اجتماعیاتجیلر یالکز بشریتده کی توازی (Statique) عناصر ایله مشغول اوله رق قوانی
(Dynamique) عناصری مورخلره ترک ایدیورلر دیمک جائز دکلدر ؛ زیرا اجتماعیاتجیلر
یالکز جمعیتلری ترکیب و تشکیل ایدن عناصر اصلیه یی دکل ، بوجعیتلرک تنوع و تکامللرینی
تنظیم ایدن شرائط عمومیه یی ده تعیین ایله مک مجبوریتنده درلر . دیگر جهتدن مورخلرده ، بشریتده
وراثت ، عنعنه ، تقلید و اعتیاد سایه سنده انتقال ایدن و بوضورتله بشریتک متناهی (Continuité) فی
حصوله کتیرن دائمی عناصر ایله برابر بشرک فاعلیت موجوده سی طرفندن هر آن وجوده کتیریلن
و تکاملی انتاج و تولید ایله یی تنوع و تجدد عنصرلریله ده مشغول اولورلر .

جمهوریت تشکیلاتنک (آریستوقراتیک و یاده موقراتیک) عناصر اصلیه و اساسیه سنی و بونلرک تکاملنی تنظیم ایدن شرائط عمومیه یی تتبع ایدر. تاریخ فلسفی [Histoire philosophique] ، قرون وسطاده بوتون ایتالیا مدینتی پک زیاده پارچه لائمش بر شهر مدینتی ، آلمان مدینتی ایسه « فداودالیه » و اتحاد حکومتات [Fédération] اساسلرینه مستند بر مدینت ایکن قراللیک ، نصل اولوبده فرانسه یی و ، بو مملکتی دیکر لرندن بودرجه فرقلی قیلان ، مرکزیت اصولنی وجوده کترین قوه سیاسی و اجتماعی حالنده عصر لرجه تمادی ایتدیکنی کوسترر . اجتماعیات ؛ اسارتی [Esclavage] ، کوله لکی [Servage] ، عصر مزک عماله حیاتی تشکیل و یا ازاله ایدن شرائط اجتماعی یی کوستره جک ؛ فیلسوف مورخده ، یونان و یاخود روما اسارتنک اوصاف ممیزه سنی ، اسارتی کوله لکه تحویل ایتمش اولان اسباب عمومیه یی ، ما کنه لک عماله شرائط حیاتیه سنده وجوده کتیردکری انقلابی الخ تتبع ایده جکدر . قرون وسطی مدینتنک و یا انتباه دورینک و یاخود فرانسه انقلاب کیرینک اوصاف اساسیه سی حقنده کی تبعاتی بحق فلسفه تاریخ پارچه لری عد ایتک ممکندر . فقط بوتبعلر آنجق پک متقن ، پک مشخص قالمق والده ایدیلن نتیجه لک یالکز جزئی [Partielle] بر حقیقت احتوا ایله دکترینی اونو تمامق شرطلریله استفاده بخش اوله بیلیرلر .

تاریخی نقل [Exposition]

مساعی تاریخیه نک تاریخی

تحریرات تاریخیه نتایجنک قارنه طرز بیانی حقنده قاعده لر وضع ایده جک دکلز . آثار تاریخیه نک شکلی ، جنس و مؤلفرینه کوره تبدل ایدر . مؤسسه اته دائر یازیلان بر کتاب ، بر دورک مدینتی و یا بر سلطنت [Règne] ک تاریخیه حقنده یازیله جق اثرک اوصافنه مالک اوله ماز . بو خصوصده سویله نه بیله جک عمومی قاعده لر : الده ایدیلش اولان معلوماتی بزه ویرن منابعی ذکر ایله مک ؛ ممکن اولدینی قدر سویله نیلن شیئک دلیلنی ده ابراز و صورت قطعیده تحقق ایدن نتایج ایله هنوز حقارنده شک موجود اولان نتیجه لری ایجه یکدیگرندن تفریق ایله مک دن عبارتدر . بوندن ماعداسی محررک مهارت شخصیه سنه بر اقیلمشدر ؛ مورخک ، نافذ بر انتقادی ملکه [Esprit critique] ایله برلکده

زنده بر حساسیته ، قوتلی بر مخیله یه ولطیف بر اسلوبه مالک اولمسی شایان تمئیدر .
حقیقت تاریخیه یی تشکیل ایدن موادی جمع وتصنیف ایله اکتفا ایتمش اولان بر مورخ
وظیفه سنک آنجق نصفی اکل ایتمش دیمکدر . بو حقیقتی آ کلاته بیلیمک ایچون بوکا عادتاً حیات
ویرملیدر . انسانلری تکرار یاشاتمق ، ماضی یی احیا ایله مک - که تاریخک غایه اقصاسی
بودر - ایچون علمه ، هر بر اثر صناعتده موجود اولان عنصر شخصی یی علاوه ایله مک
ایجاب ایدر . آفاق حقیقتی بر بزاو زرنده تمثیل ایدن بر رسام نصل بو حقیقتی کندی مزاجنه
کوره کوریور ووجوده کتیردیکی اثرده موجود شخصیت وبداعت [Originalité] نسبتنده
بو حقیقت حقنده ویردیکی فکر نصل قوتلی وحق [Vraie] اولیورسه مورخده ،
ماضی یی بر عالم صفتیه تتبع ایله دکن صوکره ، بوماضی یی آ کلاتمق وتصویر ایده بیلیمک
ایچون شخصی ابداعه چالیشملی ، صناعتی علمه علاوه ایتملیدر . مورخ ماضی یی بر
درجه یه قدر نفسنده احیا ایدر . علم ، حیاتک عناصرینی تحلیل ایدر . حیاته تکرار
وجود ویرن صناعتدر .

تاریخی انشا وترکیبلره بوضورتله نفوذ ایدن انفسی و فردی عنصر حقیقته ، ساحه
انتقادک خارجنده قالان ومشخص حقیقتک فوقنده بولنان برشی علاوه ایدر . مورخلرک
فردی دهالرینک ، حقیقتی وثائقک عدم کفایت ویا ظلمتندن متولد نقاب آلتنده تمیز
ایده بیلیمک خصوصنه معطوف اولان بوکی مساعیسی فائده سز دکلدرد . بومساعی یکدیگری
تصحیح ایدر وحقیقت ، یاواش یاواش ، دهها واضح ، دهها قابل ادراک بر حالده ،
وعالملرک مشترک موافقتندن متحصل خطوط ممیزه ایله عرض وجود ایدر . مورخلرک دائماً
عینی موضوعلری تکرار تکرار تتبع ایتدکلرینی ، عینی متونی انتقاده تابع طوطدقلرینی ،
او زمانه قدر متحقق عد ایدیلن واقعات حقنده شبهه اویاندر دقلرینی کوردکجه برانسان ،
تاریخک عادتاً «پنه لوپ» Pénélope کبزی ^(۱) مشابه سنده بولوندیغنی وتاریخده حقیقی اولان
برشی وارسه اوده تاریخ حقنده حاصل ایدیلن فکر اولدیغنی ، مورخلرک مساعیسی قناعت انفسیه
لرینک نقل و بیانندن ، احوالک قابل تخمین اولان صور وقوعندن برینک حکایه سندن بشقه
برشی اولمادیغنی ظن ایله مکه میالدر . شو حالده تاریخ ، بعضلرینک دیدیکی وجهله ، زواللی
بر کوچوجک علم تخمینی [Science conjecturale] دن وعلوم غیر صحیحه نکه ده اک

[۱] Toile de Pénélope ، هیچ بیتمه یی برایش حقنده سویله نیر . «لاروس» ده

Pénélope کله سنه مراجعت . [حاشیه مترجم]

زیاده عدم یقین ابراز ایدهنندن باشقه برشی دکلدر . بر عصر دنبری تألیف ایدیلن آثار تاریخیه یی شویله جه تدقیق ایله مک زحمتی اختیار ایدیلنجه علم تاریخده وجوده کتیرلمش اولان ترقی اک احتیاطلی بر مفکره نك بیله نظر دقتنی جلب ایدر . بر طاقم یکی وکنیش ساحه لر تاریخه قازاندرلمش ، برچوق عنعنوی خطالر صورت قطعیه ده جرح ایدلمش ، برچوق زمانلر داعی اختلاف اولان مسائلک اکثریسی حقنده یاواش یاواش اتفاق حصوله کلمکده بولنمشدر ؛ بوندن ماعدا وبالخاصه ، اولجه بوتون تاریخی احاطه ایدن مبتدل ، یکنسق و مطمئن عبارده تزیناتی زائل اوله رق یرینی مختلف دور و مملکتلرک اوصاف ذاتیه و ممیزه سنک دقیق و صحیح برادر اکنه ، هر بر مدنیته کک شکل ظاهر یسنک و کک صمیمی روحنک حق [Vraie] بر احیاسنه ترک ایله مشدر . سنه دن سنه یه ادراک ماضی کسب اتقان ایتکده و مظهر تصفیه اولمقده در ؛ بو ماضینک خطوط اساسیه سی هر کسک نظرنده دها زیاده صراحت ایله کوروندکجه مورخلر ، انشای تاریخنک ، هیئت عمومیه سنی تعدیل ایتهدن ، بعض نقصانلرینی آتام و بوکا بعض تفرعات علاوه ایدن و کیتدکجه تزايد ایدن بر وضوح و دائماً آهنگدار و دوغری بر رنک و یرن یکی تفحصاته قویوله بیلرلر .

مترجمی :

اصول تاریخ و تطبیقاتی مدرس معاونی

کاظم شناسی